

DECIZIE

28 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Nina Vascan

examinând recursul declarat de reprezentantul societății pe acțiuni „Farmacia Ialoveni”, avocatul Nicolae Daniliuc împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017,

adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni „Farmacia Ialoveni” împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale cu privire la încasarea venitului ratat, a sumei indexate și compensarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

La 23 decembrie 2015, societatea pe acțiuni „Farmacia Ialoveni” (denumirea prescurtată SA „Farmacia Ialoveni”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Sănătății cu privire la încasarea venitului ratat, a sumei indexate și compensarea cheltuielilor de judecată, prin care a solicitat încasarea din contul Ministerului Sănătății în beneficiul său a sumei de 14 929,96 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin cererea de modificare a temeiurilor și obiectului acțiunii, precum și majorarea pretențiilor acțiunii din 06 aprilie 2016 (f.d. 42-44, 45), SA „Farmacia Ialoveni” solicită a încasa de la Ministerul Sănătății în beneficiul său a sumei de 55512 lei cu titlu de venit ratat; indexarea acestei sume, ce constituie 2 780,47 de lei, suma de 1 665 de lei cu titlu de compensare a taxei de stat și suma de 8 000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

Judecătoria Chișinău (sediul Centru), prin hotărârea din 31 ianuarie 2017 (f.d.111, 117-120), a respins acțiunea în partea pretenției cu privire la încasarea venitului ratat, ca fiind neîntemeiată; și a încetat procesul în partea pretenției cu privire la indexarea sumei.

La 17 februarie 2017, SA „Farmacia Ialoveni” a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 31 ianuarie 2017, solicitând admiterea apelului și casarea hotărârii primei instanțe (f.d. 114).

La 01 martie 2017, reprezentantul SA „Farmacia Ialoveni”, avocatul Nicolae Daniliuc a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 31 ianuarie 2017, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii

(f.d.114).

Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 17 aprilie 2017 (f.d. 124-125), nu a dat curs cererii de apel depusă de SA „Farmacia Ialoveni”, acordându-i termen de 10 zile din data recepționării încheierii pentru depunerea apelului motivat și achitarea taxei de stat în sumă de 1 249,02 lei. Totodată, a explicat apelantei că în caz contrar cererea de apel va fi restituită.

La 19 iunie 2017, reprezentantul SA „Farmacia Ialoveni”, avocatul Nicolae Daniliuc a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 31 ianuarie 2017, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea.

Aderent, la 19 iunie 2017, reprezentantul SA „Farmacia Ialoveni”, avocatul Nicolae Daniliuc a depus cerere privind scutirea integrală a apelantei de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel (f.d. 136).

La fel, la 19 iunie 2017, SA „Farmacia Ialoveni” a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 31 ianuarie 2017, prin care a solicitat scutirea integrală de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel; admiterea apelului; și casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea. (f.d. 134-135).

Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 20 iunie 2017 (f.d. 150-152), a respins cererea SA „Farmacia Ialoveni” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și a acordat apelantei termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat în mărime de 1249,02 lei până la 30 iunie 2017, stabilind ședința de judecată pentru 17 octombrie 2017, ora 10.00. Totodată a explicat apelantei că în caz de neîndeplinire a indicațiilor menționate în termenul stabilit, cererea de apel împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

La 30 iunie 2017, SA „Farmacia Ialoveni” a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017, prin care a solicitat admiterea recursului; casarea integrală a încheierii recurate, cu pronunțarea unei noi hotărâri în sensul admiterii cererii SA „Farmacia Ialoveni” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat (f.d. 155-156).

Curtea Supremă de Justiție, prin decizia din 27 septembrie 2017 (f.d. 161-165) a respins recursul declarat de reprezentantul SA „Farmacia Ialoveni”, avocatul Nicolae Daniliuc și a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017.

Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 17 octombrie 2017 (f.d. 172-174), a restituit cererea de apel depusă împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 31 ianuarie 2017, din motivul neînlăturării în termen a neajunsurilor stabilite în încheierea instanței de apel din 20 iunie 2017.

La 25 ianuarie 2018, reprezentantul SA „Farmacia Ialoveni”, avocatul Nicolae Daniliuc a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii recurate, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel (f.d. 181-182).

În motivarea recursului menționează că, încheierea instanței de apel din 17 octombrie 2017 i-a fost adusă la cunoștință doar la 24 ianuarie 2018. La fel, invocă faptul că, chestiunea cu privire la primirea cererii de apel a fost judecată în lipsa sa, deoarece nu a participat în ședința de judecată din 17 octombrie 2017.

În acest sens opinează că instanța de apel eronat a conchis necesitatea restituirii

cererii de apel pe motivul neînălăturării în termenul acordat a neajunsurilor stabilite în încheierea din 20 iunie 2017. Or, încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017 a fost atacată în ordine de recurs. Prin urmare, termenul stabilit prin această încheiere nu mai este valabil, iar instanța de recurs urma în cadrul ședinței de judecată din 17 octombrie 2017 să stabilească un nou termen de înlăturare a neajunsurilor.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de reprezentantul SA „Farmacia Ialoveni”, avocatul Nicolae Daniliuc urmează a fi respins și menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei atestă că, la 17 februarie 2017, SA „Farmacia Ialoveni” a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 31 ianuarie 2017, solicitând admiterea apelului și casarea hotărârii primei instanțe (f.d. 114).

Ulterior, la 01 martie 2017, reprezentantul SA „Farmacia Ialoveni”, avocatul Nicolae Daniliuc a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 31 ianuarie 2017, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f.d. 114).

Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 17 aprilie 2017 (f.d. 124-125), nu a dat curs cererii de apel depusă de SA „Farmacia Ialoveni”, acordându-i termen de 10 zile din data recepționării încheierii pentru depunerea apelului motivat și achitarea taxei de stat în sumă de 1 249,02 lei. Totodată, a explicat apelantei că în caz contrar cererea de apel va fi restituită.

Succesiv, la 19 iunie 2017, reprezentantul SA „Farmacia Ialoveni”, avocatul Nicolae Daniliuc, cât și SA „Farmacia Ialoveni” în persoana administratorului au depus cereri de apel motivată împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 31 ianuarie 2017, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea. Totodată, solicitând scutirea integrală a apelantei de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel (f.d. 134-135, 136).

Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 20 iunie 2017 (f.d. 150-152), a respins cererea SA „Farmacia Ialoveni” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și a acordat apelantei termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat în mărime de 1249,02 lei până la 30 iunie 2017, stabilind ședința de judecată pentru 17 octombrie 2017, ora 10.00. Totodată a explicat apelantei că în caz de neîndeplinire a indicațiilor menționate în termenul stabilit, cererea de apel împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

Curtea Supremă de Justiție, prin decizia din 27 septembrie 2017 (f.d. 161-165) a respins recursul declarat de reprezentantul SA „Farmacia Ialoveni”, avocatul Nicolae Daniliuc și a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017.

Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 17 octombrie 2017 (f.d. 172-174), a restituit cererea de apel depusă împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul

Centru) din 31 ianuarie 2017, din motivul neînlăturării în termen a neajunsurilor stabilite în încheierea instanței de apel din 20 iunie 2017.

Verificând legalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017 prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor cauzei, Colegiul ajunge la concluzia că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural pertinente speței.

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

La caz, Colegiul taxează că, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În sensul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Primordial speței, instanța de recurs consideră necesar de a nota faptul că încheierea de restituire a apelului este indisolubil legată de încheierea de a nu da curs cererii de apel, deoarece potrivit art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Astfel, în cazul în care apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheiere, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale, iar dacă apelantul nu va îndeplini în termen indicațiile instanței de apel, apelul va fi restituit, or, restituirea apelului este sancțiunea aplicată apelantului de către instanța de apel în cazul neîndeplinirii în termenul acordat a cerințelor indicate în încheierea de a nu da curs cererii de apel.

În speță, Colegiul reiterează că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017 (f.d. 150-152), a respins cererea SA „Farmacia Ialoveni” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și a acordat apelantei termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat în mărime de 1 249,02 lei până la 30 iunie 2017, stabilind ședința de judecată pentru 17 octombrie 2017, ora 10.00. Totodată a explicat apelantei că în caz de neîndeplinire a indicațiilor menționate în termenul stabilit, cererea de apel împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

Iar, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 septembrie 2017 (f.d. 161-165) a fost menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017.

Instanța de recurs evocă faptul că, depunerea recursului împotriva încheierii instanței de apel prin care nu s-a dat curs cererii de apel are ca efect întreruperea curgerii termenului judiciar acordat pentru înlăturarea neajunsurilor. Însă, după examinarea recursului, acest termen începe să curgă din nou.

Astfel, este reprehensibilă alegația reprezentantului recurenteii precum că termenul stabilit prin această încheiere nu mai este valabil, iar instanța de recurs urma în cadrul ședinței de judecată din 17 octombrie 2017 să stabilească un nou termen de

înlăturare a neajunsurilor.

Or, termenul acordat prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017 pentru înlăturarea neajunsurilor la depunerea cererii de apel, a început să curgă din nou de la 28 septembrie 2017, adică imediat din următoarea zi după pronunțarea deciziei instanței de recurs asupra acestei încheieri.

Colegiul învederează că, în înțelesul principiului *nemo censetur ignorare legem*, nimeni nu poate fi considerat că nu cunoaște legea. Prin urmare, odată ce instanța de recurs s-a pronunțat asupra legalității încheierii instanței de apel prin care SA „Farmacia Ialoveni” a fost obligată să plătească taxa de stat la depunerea cererii de apel, ultima avea obligația pozitivă de a da dovadă de diligență, și bună-credință, îndeplinind indicațiile instanței de apel.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că apelanta și reprezentantul acesteia au avut timp suficient, de la 28 septembrie 2017 până la 17 octombrie 2017, pentru a înlătura neajunsurile la depunerea cererii de apel și a prezenta dovada achitării taxei de stat.

Subsecvent, Colegiul apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate alegațiile reprezentatului recurentei precum că, chestiunea cu privire la primirea cererii de apel a fost judecată în lipsa sa, deoarece nu a participat în ședința de judecată din 17 octombrie 2017.

Or, conform art. 102 alin. (4¹) din Codul de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

În acest sens, instanța de recurs atestă că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în ordine de apel (f.d. 149), reprezentantul SA „Farmacia Ialoveni”, avocatul Nicolae Daniliuc a fost prezent în ședința de judecată din 20 iunie 2017, ora 11.41, însă, în legătură cu respingerea cererii apelantei cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și acordarea unui termen pentru plata acesteia, ședința de judecată a fost amânată pentru data de 17 octombrie 2017, ora 10.00.

Totodată, urmează a reitera faptul că, stabilirea ședinței de judecată în ordine de apel pentru data de 17 octombrie 2017, ora 10.00, este menționat și în încheierea instanței de apel din 20 iunie 2017 (f.d. 150-152). La caz, este remarcabil faptul că, încheierea nominalizată a fost comunicată la 29 iunie 2017 reprezentantului SA „Farmacia Ialoveni”, avocatului Nicolae Daniliuc fapt confirmat prin semnătura olografă a acestuia aplicată pe recipisa de comunicare a actului de procedură (f.d.153).

Prin urmare, Colegiul deduce că reprezentantul SA „Farmacia Ialoveni”, avocatul Nicolae Daniliuc deși a fost înștiințat despre data, ora și locul petrecerii ședinței de judecată în ordine de apel, nu s-a prezentat și nu a făcut uz eficient de drepturile sale procedurale de a solicita amânarea examinării cauzei. Respectiv, recurenta SA „Farmacia Ialoveni” și reprezentantul acesteia, avocatul Nicolae Daniliuc, nu pot invoca violarea dreptului de a-și exercita în volum deplin drepturile sale procedurale prin judecarea cauzei în lipsa sa.

Memoriul relevant evocă atitudinea vădit pasivă a SA „Farmacia Ialoveni” și a reprezentantului acesteia, avocatul Nicolae Daniliuc, în realizarea eficientă și întocmai a propriei căi de atac în ordine de apel. Astfel, pentru omisiunea evidentă admisă de recurentă și, cu titlu de consecință, urmează a fi aplicate sancțiunile procesuale instituite de legea procesual civilă. Or, termenul acordat de instanța de

apel întru înlăturarea neajunsurilor ce au servit temei pentru a nu da curs cererii de apel este unul imperativ și peremptoriu, recurentei revenindu-i obligația pozitivă de a lichida aceste neajunsuri în interiorul termenului stabilit, în caz contrar intervenind *uno actu*, cu titlu de sancțiune, restituirea cererii de apel.

În speță, Colegiul găsește relevantă jurisprudența CtEDO, în care Înalta Curte a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (*Van Harn împotriva Germaniei, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Astfel, recurenta, fiind interesată în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță, prin executarea în termen a încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017 și prezentării dovezii achitării taxei de stat.

Din considerentele menționate supra și având în vedere că încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017 a fost emisă cu respectarea normelor de drept procedural, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de reprezentantul societății pe acțiuni „Farmacia Ialoveni”, avocatul Nicolae Daniliuc și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

A respinge recursul declarat de reprezentantul societății pe acțiuni „Farmacia Ialoveni”, avocatul Nicolae Daniliuc împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017.

A menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni „Farmacia Ialoveni” împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale cu privire la încasarea venitului ratat, a sumei indexate și compensarea cheltuielilor de judecată,

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan